

Llorenç Bonet*Camp de terra***Lleida, Pagès Editors, 2015**

Més enllà de la seva faceta com a literat esporàdic (el 2011 va publicar la novel·la *Astaré*) Llorenç Bonet (el Poal, 1973) posseeix una trajectòria remarcable dins de la cultura comarcal. Del 2004 al 2009 va dirigir la revista *Revers*, una sorprenent combinació de modernitat i localisme que es va convertir en un ubèrrim oasi enmig de l'erm de publicacions periòdiques mollerussenques i en un referent de qualitat que s'haurà de tenir en compte si es vol començar res de nou a la comarca. També ha organitzat diversos festivals musicals i ha produït videoclips. A l'entorn d'aquesta vida cultural intensa encara ha tingut espai per a una carrera futbolística que s'inicia a finals dels anys setanta com a futbolista a les categories inferiors de CFJ Mollerussa i continua en l'actualitat com a entrenador de diferents equips lleidatans. És sobre aquesta matèria que escriu *Camp de terra*. De manera secundària, però gens menyspreable, el llibre també suposa una passejada per la vida sentimental i sexual de l'autor i per la Mollerussa nocturna de finals dels anys 80 i principis dels 90 en què el Pla d'Urgell era un dels centres d'oci més importants de Catalunya. Les nits de discoteques, pubs i concerts esdevenen una mena de banda sonora que dóna una aura romàntica a les petites històries futbolístiques que se'ns van explicant. New Order, Oasis o la música electrònica es barregen amb especulacions sobre l'evolució del futbol contemporani, i l'olor de Reflex, l'elixir que revifa els músculs baldats pel defensa contundent, amb interminables nits de wolldams.

La literatura futbolística és un subgènere que ja compta amb algun precedent notable a principis del segle XX. Potser el més conegut és el poema de Rafael Alberti dedicat al porter Platko, però n'hi podríem afegir un altre d'anterior de Josep Carner arran d'una final de la Copa Catalunya del 1914 titulat "Al FBC Barcelona, davant la lluita per la copa de Catalunya". El poeta barceloní hi barreja anglicismes recents com goal amb neologismes d'una plasticitat vegetal com cama-nuosos. Tampoc no és difícil de trobar la fascinació per l'esport modern en les produccions dels artistes de les avantguardes històriques o fins i tot en algun dels nostres clàssics recents com Jesús Moncada amb el seu conte

"Futbol de ribera", petita obra mestra del retrat del futbol pobre. Ara bé, a pesar d'aquests antecedents il·lustres, és durant les darreres dècades quan la literatura sobre futbol ha anat guanyant prestigi. Sobretot la que sorgeix d'un periodisme cada vegada més desacomplexat capaç d'enllaçar de manera feliç les anàlisis esportives, que sovint tenen la seva interpretació social o moral, amb una literatura d'un cert nivell.

Dins del nostre paisatge cultural és Vázquez Montalbán un dels primers a donar prestigi intel·lectual tant al futbol, que fins ben entrats els anys setanta del segle passat s'associava a un món rude, muscular, absolutament apartat del concepte de refinament i profunditat que defineix una certa cultura, com a la literatura que n'emana. A partir d'ell han estat d'altres (Ramon Besa, Anton M. Espadaler, Sergi Pàmies, David Carabén...) els que han afegit llustre al gènere, principalment a través de l'article periodístic. Avui per avui les pàgines esportives en un diari generalista apleguen una col·lecció de firmes d'indiscutible qualitat. Al capdavant s'ha entès que parlar de futbol, a més d'allò estrictament esportiu, és parlar de la vida: de l'individu i de la societat. I per parlar de tot això s'ha de fer amb el rigor i la dignitat pertinents.

Llorenç Bonet parteix d'aquesta tradició recent que s'enfonsa en la interpretació del món del futbol amb la ment absolutament oberta. Em pregunto si s'hauria escrit *Camp de terra* sense els periodistes adés esmentats o sense la llarguíssima col·lecció de llibres que els darrers anys han anat sorgint al voltant de tot el que han anat generant les temporades més brillants de la història del FC Barcelona. O sense la revista de futbol *Panenka*, un altre referent sorgit els darrers anys

Bonet sap que cadascun dels onze jugadors que corren darrere d'una pilota acumula una colla d'experiències d'una intensitat comparable a la dels moments vitals de més alçada emocional, moments capaços de quedar gravats en la part més fonda de l'ésser d'on només sortiran per tornar a ésser paladejats incansablement. El llibre és ple de descripcions d'aquests instants que marquen un abans i un després en la carrera esportiva i en la vida sentimental de l'autor: quan son pare li diu que és massa aviat per anar a jugar amb el Barcelona i sent amb dolor com una de les portes que de tant en tant s'obren davant la vida se li tanca bruscament o la

tarda a Nou Barris en què Mingo Serradell, el seu entrenador als juvenils de la UE Lleida, el fa escalfar durant tot el partit per només fer-lo jugar un parell de minuts al final i no pot aguantar les llàgrimes perquè la humiliació soferta ha estat massa profunda.

El llibre aplega disset articles molts dels quals ja havien estat publicat al blog de l'autor durant els darrers anys. La primera part de l'obra, més biogràfica i memorialística, recorre la trajectòria futbolística de l'autor des d'uns primers gols importants que van estar a punt de canviar-li la vida esportiva quan tenia deu anys, fins a les acaballes de la seva carrera, més enllà de la trentena, en què l'entrada d'un esforçat veterà li deixa el cos baldat durant tot el cap de setmana. La segona part la situaríem dins el quadre de costums. Llorenç Bonet retrata diversos personatges del futbol comarcal i ho fa amb la bonhomia que caracteritza aquest gènere. El capítol que recull la descripció de Bonveí, un mític entrenador de les categories inferiors del CBJ Mollerussa, aconsegueix transmetre la calidesa de la mà del pare acariciant les mans del fill en un gelat matí d'hivern. En un altre hi trobem el retrat de Llorenç Bonell, un entrenador explosiu i lúcid que a partir de la mirada de Bonet esdevé gairebé en un príncep rebel de les banquetes. En aquesta part també hi ha lloc per al futbol femení. O per l'excel·lent descripció de la figura del massatgista, un dels secundaris imprescindibles per captar l'aire pintoresc que tenen les tardes de diumenge en els camps de la província.

El llibre és un dibuix aconseguit del futbol de sèrie B i, en certa manera, és el retrat de la seva decadència. Mentre les retransmissions de partits de pagament per la televisió es van incorporant a la dieta de l'amant del futbol durant els caps de setmana dels darrers anys, els camps de la província es van quedant sense públic. Sovint els futbolistes que mantenen aquesta flama dominical arrossegueu el seu art després de nits d'alcohol i sexe. Són conscients que el futbol, el somni d'arribar a ser més grans, no els ha de llevar el goig de les nits. A partir d'aquí Bonet construeix una imatge del futbolista

vampir, el noi que a les nits surt fins a les tantes a la recerca d'amor i de sexe després d'haver consumit carretades d'alcohol i l'endemà, al camp, que es converteix en una mena de taüt rural, escampa les engrunes del seu talent masegat, desaprofitat.

L'espontaneïtat amb què està escrita l'obra rebenta en molts moments els criteris de la llengua normativa i entre bandaus, destrallades i esterrosades queda alguna frase desllorigada i hi pul·lula algun mot prohibit que no té ganes de sotmetre's la cotilla del català oficial. Certament la llengua del futbol té la seva pròpia dinàmica, la seva saviesa i les seves estridències, com les que han omplert les tardes de molts diumenges de memorables renecs i d'immortals insults. Per exemple, el "fot-l'hi Genís" sentit en els camps de terra del Baix Ebre que trobem a la introducció de Miqui Puig, cantant del grup de pop Los Sencillos, una introducció que aconsegueix expressar a través de les seves pròpies experiències l'esperit mig nostàlgic, mig entremaliat, que trobarem després al llarg del llibre.

A més a més de literatura, *Camp de terra* s'acompanya d'un cedé amb cinc cançons cantades per Jordi Besora i basades en algunes de les històries narrades al llibre: "Sir Pere Bonell", "A la grada hi ha un amor", "Ivars, futbol, festa i dones", "Camp de terra" i "Les llàgrimes del reserva". Títols que permeten fer-se una idea aproximada d'allò que el lector trobarà al llarg de l'obra.

Llorenç Bonet, com havia fet amb d'altres treballs, aporta la seva particular mirada, sense complexos, sabent que som irrepetibles i que, encara que l'exterior ens pugui enlluernar, hi ha la mateixa grandesa espiritual en un dríbling d'un partit d'alevins en un camp de terra de la província profunda que damunt la gespa regalimant d'humitat i glamour d'un camp de primera divisió. I ho fa amb una barreja de nostàlgia, ironia, entremaliadura i amor al futbol i de tot el que, com si el futbol fos una gran mare, se'n desprèn. Moltes coses i una infinitat de matisos.

Bernat HUGUET DALMAU